

పరిశ్రాంతి కృతము

విజయనగరమునందున్నట్రికయియేడును రెండు నెలల
 కౌకనారి ప్రాంతమునందు. ఈ సంపుటములో రఘురాధిపతి
 పాలనచరిత్ర మగు రఘురాధి రామాయణమును బ్రకటింపదలం
 చితిమి గాని సంపుటప్రతి కౌకనందున వాటిట్లు వారసించు
 పురాణము (శ్రీమద్భాగవతము) వారసించి వారము, ఈ వారట్లు
 ముప్పై ఏడు గానము, వరాహపురాణము, భాగవతములోని కొన్ని
 స్కంధములు రచించి ప్రసిద్ధిపడినవాడని పండితులొక ముఱు
 గును. ఈ పురాణమును, శిరకవి పెదనాగన్ను బహుసారసం

ఆ తరువాత కనకబాయియమ్మ కూలి 42 మంది విద్యార్థులు చనిపోయి
నవంబర్ 2న, అభయవతిను కట్టిన కలకాక్షరు గాగేర్లవారి
సన్మన్లు పోలీసువారు ఆరెండు జేసీరి. మానవులలో కలకాక్షరు
కల్లంబులు ఆయన స్వీకృతికై తొందరగా కట్టుకుని ముగించి
ఆ తరువాది చనిపోవుటకు కారణమైనందులకు ఆయనను 2 వ. జే
సీరిన్సి మేజిస్ట్రేట్లవద్ద హాజరుపెట్టిరి. ఈది, బేట జామీనువైసి
నిండినందు విషయం చేయుచున్నది, విచారణనరుగును. (అ. పై)

చెన్నై ప్రచారిణి సభ, ఆయుర్వేద ప్రచారిణి సభ,

41, హామిన్ రోడ్డు, పుదుచ్చేరి, మద్రాసు

దేశీయ వాణిజ్య కేంద్రములు చేయబడిన కమిటీవారి... 6 లేక 7 మాసములనుండి వారియొద్దనున్న ఆ విషయముపై పని...

ఎంతకాలము దేశక వి. ఎస్. ఎస్. వైద్యులు మన దేశ... జంతు ఆస్తిశ్రులందును, వైద్యులారాలందును ముఖ్యవిద్య...

దీనిని చక్కగా గ్రహించిన కరుణాత్మక జనులు 2 విషయ... ముల క్షేత్రములలో పనిచేయుచున్నది.

(1) ప్రస్తుతము దేశముందు అంతయు పని చేయుచున్న... ఆయుర్వేద వైద్యులారాలకును భవ సహాయముచేసి,

(2) ఈ విషయముపై దేశ అంతటా విడుదల నుండి... దీనిని బహుళ మార్గమున దొరికిననుచును ప్రజామండలి...

ఈ విషయమున ప్రజలకు అధికమగు ఉత్సాహము గలు... గుటకు రాబోవుదేశక, భాగ్యంతు ఉత్సరదినములలో దాక్తురు...

కడరు దినములందు ఆయుర్వేద విషయమున కయ్యారు... చేయబడిన ఆయుర్వేద కౌముధమును 9-10-28 తేది ఉదయ...

మద్రాసు ఆయుర్వేద కళాశాలకుండు ఆయుర్వేద పం... డితులచే కడరు కార్యమును గురించి ప్రత్యేక ఉపన్యాసములు...

ఆయుర్వేదమునందు అభిమానముగల వారందరు విచ్చేయ... (పార్టీకులు, స్త్రీలకు ప్రత్యేక స్థల మేర్పాటుచేయబడును.

ఉపన్యాసముల కడను ఈ ప్రతిభలోనే కర్మలలో తెలుప... బడుదు.

వివరములకు ఈ దినపు విలాసమునకు వ్రాయవలెను. కార్యదర్శి,

శ్రీచెన్నై ప్రచారిణి ఆయుర్వేద ప్రచారిణి సభ, 41, హామిన్ రోడ్డు, పుదుచ్చేరి, మద్రాసు

హిందీ - తెలుగు

చాలగిడు 0-6-0

మొదటి వాచకం 0-6-0

హిందీ ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ 0-0-0

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు

వీలయిన సులభమైనది వ్రాయబడినది.

తపాల కుర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7, రంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

జగులల్ పాపా

బిటనుపై కోపపరవశు డగుట

1921 లో నాయన పరిశీలన తీరవాక్యములను జ్ఞాపకము... తెచ్చుకొని జగులల్ పాపాగారు బిటను ప్రభుత్వమును తన...

ఫిర్రోజ్ నాసపు స్వాతంత్ర్య పత్రమును దేశమునకు... సంభవించిన అధమ యాత్రగా నేను పరిగెడిచుచున్నాను...

జగులల్ పాపాగారు, ఈ జిల్లా మంత్రులను విచేతములకు... పంపుటనుగూర్చి యాచిధముగా యెకతాళి జేసిరి:-

ఇప్పుడు నిజమింకాడెడ వారందరకు బిటను రాయ... బారుల నాధురే. ఈ జిల్లా విషయములందు వీరి యాలోచనలైన...

జగులల్ పాపా తన జేతాంతరములకు కంపబడినపుడు... కడిన కన్నములను కల్పించి బిటను సైన్సులు తానులేనపుడు తన...

కొందరు మమ్ము "మా కార్యక్రమము" అని అడుగుచుందురు... మేము కార్యక్రమమునుగూర్చి యెక్కువకు ఒక కమ్యూనికేషన్...

ప్రస్తుతపరిస్థితిగూర్చి జగులల్ పాపాగారు కిట్లు చెప్పిరి.

"ఇప్పటి పరిస్థితి 1882 నుండి యెన్నడు లేనంత... విచారకరముగను, కలవరముగను, భయంకరముగను సందిగ్ధ...

వృత్తాంతలేఖలు

ఉయ్యూరు

(ఒకని లేఖరినుండి)

ఆక్టోబరు 12:—మృగామరుందలి జనసంఖ్యలో రమా... రమి సగముజతలు మరమ్మదీయము. కడదిన మూడుసంవత్సర...

జనాబ్ ఉబర్ అలీషా విగారి నెన్నియో పర్యాయ... ములు మా గ్రామమునకు దయాచేయవలసినది యుక్తముల...

సామంతి మైదుగంటలకు కెద్దబజారున బహిరంగసభ... జరిగెను. ముమా కైదువందలజనులకు వైగా నుండిరి. ప్రస్తుతదేశ...

భోజనానంతరము మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక మొక... సభ జరుపబడెను. హిందువులకుడె సోకటలు సభకు వచ్చిరి.

మరుదినము కృష్ణవారముగటచే మసీదున దుపహ్లాసే... టకు, మహమ్మదీయు లడకు లిచ్చుట నుండెదలసి దని వారి...

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-కి రు 0-6-0 వి. పి సహా 0-10-0 ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జిల,

బందరు వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖరి నుండి)

గాంధీ మహాత్ముని జన్మదినోత్సవము.

ఈ ఉత్సవమును జరుపుటకు తగుయేర్పాట్లు చేయుటకై యీ నెల ౪, ౫ తేదీలను తిలక్ చావల్లో బహిరంగ సభలు జరిగినవి. చేయవలసిన కర్తవ్యమును నిర్ణయించిరి. ౬ తేదీ ఉదయము ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాజకీయ విద్యార్థులును కొందఱు పురపాలకులును జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీవారును హాజరై గీతములు పాడుచు పట్టణ మంతయు తిరిగి చందాలను కనూజాచేసిరి. ౭ తేదీ ఉదయము కళాకాల విద్యార్థులు చురుకైనవలె గాంధీ మహాత్ముని పటముల నలకరించి కాంగ్రెసు కార్యక్రమములను తీసికొనివచ్చిరి. అప్పటినుండి సన్నాయి మేళముతోను, భజనలతోను, హాతీయగీతములతోను, జనజలధ్యానములతోను మహాత్ముని చరిత్రను పురమంతయు నూరగించిరి. ఉదయము ౧౧ గంటల లగాయతు బీదలకు విశ్రాంతి పొందెడిది. సాయంత్రము నాటకములకు మహాత్ముని చరిత్రను మరల మేళకావలతోను, వేదాధ్యయనములతోను పురమును దూరమందిరి. ఈ రోజున పట్టణముందు గల దేవాలయములలో అభిషేకములను గావించిరి. సాయంత్రము అంగరేషికు లగువారికి కొందరికి కన్యకాదానము గావించిరి. సాయంత్రము జరిగిన బహిరంగ సభలో కొలవెన్న రామోజీ శర్మకాపు, ఆదవి దామిరాజు, డి. వెం. సరసింహముగారు గాంధీ మహాత్ముని జీవితమును గూర్చి గంభీర పద్యములను నిర్మిరి. మొత్తముగా ఆ సభను పట్టణమంతయు జన్మదినోత్సవము లో మునిగియున్నదిని చెప్పక తప్పదు.

భిలాభ తో మహాసభ.

చేతి మహాసభలో పాటు కాకినాడలో జరుగనున్న అభిలభారత భిలాభ తో మహాసభ ఆహ్వాన పత్రములను తేల్చుటకు గాను ఉద్రా ఆలీషామిగారుకు మద్రాసు వాస్తవ్యులు అబ్దుల్ రజీబు మరాఠ్ గారును 9-10-28 తేదీని మాపట్టణమునకు విచ్చేసిరి. ఆ సాయంత్రము తిలక్ చావల్లో బహిరంగ సభ జరిగెను. ఆ సభకు చాలామంది మహమ్మదీయులు వచ్చిరి. ఆ సభలో అబ్దుల్ రజీబు మరాఠ్ గారు హిందూ మహమ్మదీయుల మధ్య మునుగున్న ఉద్దాహరణ నుమా రొక గంట కాలము ఉపన్యసించిరి. ఆయన పద్యమును ఉదాహరింప జరిగారు. తెలుగులో భాషాంతరీరించిరి. సాయంత్రము ౭ గంటలకు వారు జిల్లా మీద వెదన వెల్లిరి.

వైశ్య సమాజము.

మాపట్టణములో నున్న శ్రీ శ్రీమద్విద్యాసాగరస్వామియజ్ఞ వైశ్యసమాజముయొక్క అధ్యక్షుని కొత్తగూడెం ఈ నెల 9 వ తేదీ సాయంత్రము ౫ గంటలకు కన్యకాదానము చేసిరి. ఆలయములో జరిగెడిది. వాటిలోను అప్పకూత కవీంద్రుని మోతే గంగరాజుగారు చాల మనోహరమైన ప్రార్థనాభావనాపద్యము నిర్మిరి.

ఆంధ్ర మర్కటైలు బ్యాంకు.

ఈ బ్యాంకును "ఆంధ్ర మర్కటైలు బ్యాంకు" అను పేరుతో నొక బ్యాంకును స్థాపించుటకు మా పురపాలకులు భోగరాజు కల్లాభిసేతారాయయ్య, పాటు శ్రీ రంగారావుగారు మిక్కిలి శ్రద్ధతో నెంచే చేయుచున్నారు. ఇప్పటికి సుమారు 80 వేల రూపాయలకు పేర్లు చేయబడినవి. వర్తకులందఱు చాల నమ్మకముతో చేయుచున్నారు. కొద్దిరోజులలో పేర్లు దొరకుట దర్శనమయ్యెట్లున్నది. మొత్తము కనూజా కాదగిన పేరు ధనము ఒక లక్ష రూపాయలకు మించును. ఇందు చాల భాగము మరకే పూర్తియైనది. మిగిలిన ఇంకొకటియైన ఈ నారమునూ బూర్తి కాగడవి కమ్ముచున్నాడు.

నాయకుల రాక.

ఈనెల 10 వ తేదీ ఉదయము రయిలలో ఆంధ్రజేత సుప్రసిద్ధ నాయకులలో నొకరగు దాక్టరు బ్రహ్మశ్రోమ్యుల నులు మృణ్యంగంగారు, గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి మొనగంటి తిరుమలరావుగారు కాకినాడలో జరుగనున్న 3౮ వ జేతము మహాసభకు ఆహ్వాన సంఘ పత్రములను జేర్చుచు టకు గాను మాపట్టణమునకు విచ్చేసిరి. 10, 11 తేదీల సాయంత్రము నుమా 6 గంటలకు తిలక్ చావల్లో దాక్టరు నుని మృణ్యంగంగారు ఆహ్వాన పత్రమును ప్రవచనమును గూర్చియు తిరుమలరావుగారు కాకినాడ కాంగ్రెసు ఆసు వివచనములను గూర్చియు నుపన్యసించిరి.

బహిరంగ సభ.

10 వ తేదీ సాయంత్రము బహిరంగ సభ నురవాడ రాఘవకర్మగారు మదిమంత్రగీతముతో ప్రారంభ మయ్యెను.

తరువాత మొనగంటి తిరుమలరావుగారు కాకినాడ కాంగ్రెసు నుమాగూర్చి ట్టుపన్యసించిరి:—

"కాంగ్రెస్ 3౮ సంవత్సరములకు ఆంధ్రజేతమునకు వచ్చెను. కాంగ్రెసును వివిధ విధముల వచ్చియు ఆహ్వాన సంఘ పత్రములు జేరియు కాంగ్రెసును జయజయముగ జరుపు బాధ్యత ఒక్క కాకినాడ వాస్తవ్యులమీదనే గాక ఆంధ్రులందఱమీదను గలదు. కాంగ్రెసును జయజయముగ జరుపవలెనన్న నుమాను 2 1/2 లక్షలు ఖర్చుచేసి మదిమంత్ర వేదములను కర్పించి చాలామంది మరకమే గలదు. కాంగ్రెసు చూడగోరు ప్రతివారును కనీసము రూ. ౨ 1/2 లకు చెల్లించి ఆహ్వాన సంఘ పత్రములు జేరవలెనని కోరుచున్నాను. పేర్లు వేరు టిక్కెటులు కొలదిగమూలమే యుండును.

కాంగ్రెసుయొక్క విజయము సుబ్బుందనేరకులమీదనే యాధారపడియున్నది. కాంగ్రెసుకు 1000 మంది వ్యవచ్చుదనేర కులయొక్క నేర ఆవశ్యకము. కాంగ్రెస్ నూరకే చూడవచ్చునని గాని తేక ఉచితముగ భోజనములను మందులను గాని సంపాదించి దప్పిస్తే గాక తేక నాయకులనేక చేయుటయే ముఖ్యముగ మన నునందంతిగోని కాంతినిదేవులుగా చేరవలెనని గోరుచున్నాను. వాలంటీయర్ల హిందీ భాష నేర్చుకొను టత్యవసరము. 20 మంది వ్యవచ్చుదనేరకుల కొక నేనాధికత యుండును. ఈ నేనాధికతకు కాకినాడలో రైలువార్టీ ఖర్చులు కాంగ్రెస్ వారే భరించి తీసుకోవలెను. అట్టిజేతనే చేయుట కిల్లానుగలవా రందరు కాంతినిదేవులుగా చేరవలెనని కోరుచున్నాను." తరువాత కాకినాడలో వారు చేయుచున్న కాంగ్రెసు ఏర్పాట్లను గూర్చి జెప్పిరి. అంతట దాక్టరు ముబ్బాగంగారు ప్రస్తుత కర్తవ్య మునుగూర్చి ట్టుపన్యసించిరి:—

"గాంధీ మహాత్ముడు తెలుగు వెల్లివెలువవారి కాగనో ల్లంఘనవిషయమున తేక మొంతరకు కిద్దమైనదియు దెలిసి కొనుటకై అన్ని ప్రాంతములయందు సంచార మొనర్చి కాగనో ల్లంఘన విచారణ సంఘముగా రోజురోజున ప్రకటించిరి అందు లో వారికి సంబంధించి కాగనసభా ప్రవేశమునకై యొకపాటిగా చేతము ఆశించుచున్నది వారు ప్రకటించిరి. అప్పటినుండియు చేతములో రెండుకేతు తేర్పడి కాగనసభా ప్రవేశమును గూర్చి వాదప్రతివాదములు బయట వెదలసాగెను. చివరకు కాంగ్రెసు నాయకులందు మరమ్మరిపాల్గి పాడుచు లే గుడి యెరి యిల్లి ప్రాయములను వారు నెర్పించు కొవలెనని ప్రయత్నములు సాగి దీని పరిష్కారమునకై మొదట గయలో జరిగిన కాంగ్రెస్ సందరును అలవాదము, బొంబయి, నాగ పురములయందలి కాంగ్రెస్ కమిటీలందఱను తీర్మానములను జరిగి చిట్టచివరకు దీర్చియును జరిగిన అవసరము మహాసభలో నూడ రాజీతిర్మానమే ఆమోదింపబడినది. కాంగ్రెస్ నూరకే బహిరంగ సభా ప్రార్థనా మామోదింపబడినప్పటినుండియు రాజగోపాలా చార్యులుగారు మొదలగు బహిరంగ సభాదానములు జరిగి వారలెని కోరియుండవో ఇప్పుటి స్వరాజ్యపార్టీ జరిగి యుండెడిది కాదు. దీర్చిలో జరిగిన రాజీతిర్మానమే ప్రజలలో నిరుత్సాహమునకు నిర్మాణ కార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు కావలసి. కాగనదీక్షను పురికొల్పకుండుటకు కారణము. దీర్చి తీర్మాన సారము వోటివ్వవలసినదని గాని వోటివ్వకదని గాని ప్రచారముచేయుటకు నీయలేదు. వోటివ్వకమునా లేదా అను విషయము వోటకలే నిశ్చయించుకొనవలెను. దీర్చిలో వారు గాకినీ వారి యనుచరులను ఆంధ్రజేతములో స్వరాజ్యపార్టీ ప్రతిఘటించుటకు చాలామంది గలరిన వందలి ప్రతిఘటించెను. ఇప్పు డాగడవియొక్క నిజస్థితి బయటపడ్డది. ఆంధ్రజేతను వందల లోను గోదావరిజిల్లాలో ఒకరు కేపు స్వరాజ్యపార్టీ ప్రతిఘటించుటకు తలపెట్టెను. ఆయనయను స్వరాజ్యపార్టీకి సంబంధించదు. దాన్ గారు చెప్పుకట్లు ఆయన ప్రతిఘటనము కిద్దపడదు. కా బట్టి ఇంకొకరు కాగనసభలకు బోయినవా రేమిమహాసభకారము చేసిరో, బోయినవా రేమిచేసెదరో మీరే ఆలోచించుకొని కాగనసభలను నూరకారముచేయుటా బహిరంగ సభలయ ను వివచనమునుగూర్చి మీరే నిశ్చయించుకొని కోరుచున్నాను.

గాంధీ మహాత్ముని విడుదలకు గూర్చి ఆ నేరకులకు బయట చేసినది. మన మందరము గాంధీ మహాత్ముని కేతు పూ ర్యము దీక్షతో స్వజేత ప్రయత్నమును కట్టుచున్న వారము నూర తము ఇప్పుడు కేటరు విజేత ప్రయత్నములను భరించుచు గాంధీ మహాత్ముని విడుదలకు గోరుట పరిహాసపడదు. ఇప్పుడు ఈ విజేత ప్రయత్నము అలంకరించుకొని ఆయన విడుదలయ్యెయ్యెడల భువ న్మాతమును భూమిమీద నిర్మలపదలని యుండును.

కాకినాడ కాంగ్రెసునుగూర్చి తిరుమలరావుగారు మీద చెప్పెమున్నాడు. ఆ విషయమునుగూర్చి నేను మీద విస్తారము చెప్పవలెనని కోరుచు. మేము ఇప్పుడుకు విజయమునాడ కాంగ్రెసును ఆహ్వాన సంఘ పత్రములను జేర్చుటకే మేము కల్పన ప్రదేశ మలం దెల్ల చాలామంది కర్పణము చేరి మాకు దోడ్పడిరి. ఇందరు లోకానాడ చాలామంది కర్పణముగా చేరి వివిధ విధముల వచ్చి కాంగ్రెసును జయజయముగ జరుపవలెనని కోరుచున్నాను."

తరువాత గు టూకజిల్లా బ్రాహ్మణులూ వాస్తవ్యులు చింతించి లోకముగూడ ప్రముఖస్థితిని గూర్చి కొలదిగమూలములు మాట్లాడిరి. కాంతి నుమాను తొమ్మిది గంటలకు సభ ముగిసెను.

11 వ తేదీ సాయంత్రము తిరిగి బహిరంగ సభ జరిగెను.

ప్రభువమున శ్రీయుత కల్యాణి రామారావుగారు ప్రస్తుత కర్తవ్యమునుగూర్చియు, నాభూత్య ప్రావ్రతము గాంధీ మహాత్ముని విర్యాకార్యక్రమమును గూర్చియు కొలది గమివచనములు మాట్లాడిరి.

తరువాత దాక్టరు ముబ్బాగంగారు గాంధీ మహాత్ముడు ఆహ్వాన పత్రమును ప్రారంభించుటకు తీసుకొని పరిస్థితులను గూర్చియు దీర్చి తీర్మానములలో నొకటియగు బిటిషునములపా మ్నారము యొక్క ఆశ్చర్యకరముగూర్చియు, ఇద్దరు కన్యకాదాన యందు ప్రలభ గల విధి గూర్చియు నుమా రొక గంట కాల ముపన్యసించిరి.

తరువాత తిరుమలరావ్ మొంతరకు సింహము పంతులుగారు కాకినాడ కాంగ్రెసునుగూర్చి ట్టుపన్యసించిరి. "కూర్పుకట్టెజిల్లా, గుడివాడ, కైకలూరు, దివి, బందరు నాటకశాలలలో 160 ఆహ్వాన సంఘ పత్రముల టిక్కెటులు 18 రెలిగేట్ల టిక్కెటులు మాత్రమే గలవు. దీర్చిగేట్ల టిక్కెటులు ప్రతివాడికొకరుకు అందకుండు. కనుక ఆహ్వాన సంఘ పత్రములు జేరవలెను వారు కర్పణ చేసే నేర ఆహ్వాన సంఘ పత్రములు జేరవలెనని కోరుచున్నాను."

అంతట కాంతి నుమాను 8-30 గంటలకు సభ ముగిసెను.

నీటితీరుచు యెరిరము 1 కి రు 5-0-0 నుండి

రు 6-4-0 వరకు, వృద్ధి చేయుట

దొరతనమునాడు, నీటితీరమున, వృద్ధి చేయుటకు గాను, చాలాకామముండి, ప్రయత్నములు చేయుచున్నాడు. కొన్ని సంవత్సరములక్రిందట, నీటితీరము, రు 5-0-0 నుండి రు 6-4-0 వరకు జూన్లీ చేయుటకు గల కారణము, గ్రామకరణములు, నుకువుగా, రైల్వే తయారుచేయుటకు, నెంట్లుకు రు 0-1-0 ఒక అణా ప్రకారం, యెరిరం ఒకటికి రు 6-4-0 అడుగునయు, అడుగునెత్తి ఏర్పరచ దలచి నా మరీ తెలిపి వారు. అప్పుడు మనరయితు సోదరులు, అందరు, కలసి జూన్లీ, నీటితీరమున, కట్టగూడద, తీర్మానించి మిదల జనులలో ఆదర్శ బయలు జేగా దొరతనపునాడు నీటితీరమున జూన్లీ చేయు ప్రయత్నమును అప్పుడు మానుకొనినాడు. ఇప్పుడు దొరతనపునాడు, జూన్లీ నీటితీరము, వృద్ధి చేయుటకు సంకల్పించుకొని జూన్లీ నీటితీరము లెక్కలను, అదావుడిగా, కరణములకేత, తయారు చేయించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. గనుక, యెందున గురించి రైతు సోదరులు ముందు జరగవలసిన తమకేమ కర్తవ్యములను యోచించి యీ అధిక నీటితీరమున కట్టుకుండ, తొలించుకొను కార్యక్రమమును, పూనుకొందుకుగా, యిది ప్రార్థించుటెన్ని దోడపాడు ఆచంట వీరయ్య

నోటీసు

తేలు రామానుజం కేకట్రాజుగారున్న ఆయన కుమా రును రాఘవరామారావుగారున్న కలిసి వారి కుటుంబభాం డులెత్తి చేయుచున్న కేకట్రాజువారం డులెత్తు మావద్ద బదులు పుచ్చుకన్న యాట్రావాకిగాను కడరులన్న వారిపువ యంగం గెలాలలో పుచ్చేయుచున్న పేను పెంట్లు సాహెబుగారికి కడరు హిందూ ప్రాసిన పుత్తరం ప్రకారం భూమ ఆయన ప్రాసిన పుత్తరమును ఆకుసరించి వారితాలాను తయారు అయి నటుకుట్టి కాయరు కన్యకా కొల్లించినట్లుకంటిన్ని రేపు లలో నెల్ల పున్నట్లుకంటిన్ని తయారు కల్పనకుకు మాకు పంపియటకు యేర్పాటు జరుగుచున్నది. సడన సరుకులయైన యిరు యెరున్న కేయములు, వామిలు, లీనులును కన్యకా మహిరగూడరు. అట్లు ప్రార్థించుడల సడన అనాగ్ని కాంతములు నూరెటుకు యేవిధమైన భంగము కలకలముచేరవు. పరిన్ని అ ట్లు ప్రార్థించి వారు నాల్గ జరుపబడే యా: పుచ్చుకలకు బద్ధులగుదురు.

ది 12-10-1923 }
రాజమండ్రి, } మందిరి వీరన్న.

ప్రాచీన ఆంధ్రులు - వారికి ఇతర దేశములలో సంబంధము

(హైదరాబాదులో శ్రీయుత శేకుమర రాజగోపాలరావు గారి ఉపన్యాసము)

24-వ శతాబ్దము 1923 సా.శా.కి, హైదరాబాదు లో ఆఫ్ టెంజర్ అంజులములను పుట్టించిన సమావేశమున, నిజాం రాష్ట్ర ప్రభుత్వము, హైదరాబాదు, పక్షమున, ఒకటివేల సంవత్సరములను నిజాం కలాకాలలో ఆంధ్రభాషా వ్యాసములను శ్రీయుత శేకుమర రాజగోపాలరావు గారి ఉపన్యాసము.

శ్రీయుత శేకుమర రాజగోపాలరావు గారి ఉపన్యాసమున, హైదరాబాదు లో ఆఫ్ టెంజర్ అంజులములను పుట్టించిన సమావేశమున, నిజాం రాష్ట్ర ప్రభుత్వము, హైదరాబాదు, పక్షమున, ఒకటివేల సంవత్సరములను నిజాం కలాకాలలో ఆంధ్రభాషా వ్యాసములను శ్రీయుత శేకుమర రాజగోపాలరావు గారి ఉపన్యాసము.

సామంతరా! ఆంధ్రులకు ఆదిమనివాసము దేశము లోనున్న మీరు నున్న గోదావరి నేటి శాస్త్రములకు చెప్పుకు కనబడు ఇప్పటివరకు సంఘములలో కృతజ్ఞతా తన వసు లాచ రించుచున్నాడను. మీదేశములో నెన్నియోకానము అన్నవి. పూర్వపుటకు వ్యాసించేయట కనుగు ఉపరణములు మీదేశమున దున్నవి. ఇప్పటినుండి బయటకేయే, ఆంధ్రులు, మహారాష్ట్ర, మధ్య, కేరళాభూమిల బయటించి, గోదావరి ప్రభుత్వములలో నున్నవి, ఉత్తర సర్కారులలో నున్నవి, మరెయ్యటకు నున్నవి, వారిపూర్వము నేను నేనెచ్చట నిజమట ఉపన్యాసించుచున్నానో అదేకాదుండేయే వెళ్లి, ఇతరభాషావారు చాలదేశముల అనాగరితల నుండగ నే ము ఆంధ్రులు కొన్నితరులను బాంది ఇతరదేశములలో వ్యా పారముచేయుచు ప్రవేశించిరి.

బుద్ధులములలో వాదములను వ్యాసించే వారలించి అనాగరితలములను ఆంధ్రులలో ఇతరప్రచారములు ఇతర దేశములకు నుండియు వెళ్లి దానిని నిర్మూలము చేయుటకు ప్రయత్నించుచేసి చాలభాగము జనముగాం చుటచే వాదములను నానాటికి జీవించ వారలించెను. అట్టిని తియ్యందు ఆంధ్రదేశములో గోదావరి నదితీరమున దేశమునెలాం దిద నాగార్జునదేవు ఆంధ్రరాజు దీకి పునర్జీవించుచును. అమర మును కొంతసంస్కరించి రెండుభాగములుగా విభజించి పూర్వ పురానికి హిందూమతము శ్రీతరానికి మహాయనమును చేరుకట్టి మరల వాదములను వ్యాసించేసెను. తనవారల చినా గుడు అను ఆంధ్రులను గోదావరి నదిని అభివృద్ధి నొందించెను. అట్టిమతములలోనే మనము సాధారణముగావను చినావంచ దాంయొక్కయు, చినిచినావంచములను బట్టయొక్కయు వ్యా పారము ఆంధ్రదేశములో జరుగుచుండెను. చినికొరకెవచ్చిన కర్త వులు వాదములనుయొక్కయు ఆంధ్రదేశముయొక్కయు కీర్తిని తమదేశములో వ్యాపించేసెరి. అప్పుడు చినాదేశములో కాకాస్తి యొక్క అమరతో వారలను పనిచేయుచుండెను. అతని ఉద్దేశములు వాదములనువ్యాసించే నేటికీవలయుటచే దీనికి విశ్వకర్మలోను వాదయొక్క కనుక నే ఈమతము మొట్టమొదట చినాదేశములో ను తరువాత తరువాత జహాన, నుమరా, బావా, బ్రహ్మదేశ ములలోను వ్యాపించెను. హయామకసాంసు పా హి యాక అనువాటసాంసు ఈ మతముయొక్క జన్మభూమి వర్షించుటకు వచ్చి ఆంధ్ర దేశమును ఎందుకొ క్కానిచియున్నారు. ఈమతములమైన కొన్ని పుస్తకముల సహితము చినికొరకొయ్యట్లు తెలిసింది. ము రామాంజులములలో ఒకమునుండియే, బావా, బోర్నియోద్యోగ ములకు వెళ్లియు తెలియుచున్నది. అనేక స.వ.స.ములు ద చుటచే అచ్చటి భాగము, ఇచ్చట భాగము వ్యత్యాసము కన బడుచున్నది. ఆంధ్రదేశములో దొరకన అనాగరితల వదమావన కానములలో పితౄ అను దేశమును నలుగురు గ్రీకు కర్తవులు ఏరినది చెప్పుచున్నది. దీని కల న ఇండియాంబుధము విశాఖలో చాలకాలమునుండి నుండియున్నట్లు తేటపడు చున్నది.

మన తెలుగుదేశమునందు ఒక పురాతన భాషాస్థాన గా నన్నియొట్ట నెన్నియొక్కరములనుండి వచ్చుచున్నది. ఒక రాజాదు పడుగురుకాదును లుండియున్నను, వారు వేటకు పోయి ఏడుచేసల వెచ్చి ఎండవేసియును, వాటిలో నొకచేస ఎండవ

పోవుటచే, దానిని కారణము అనుగా, దుబ్బు అడ్డును వచ్చెనని చెప్పియును, దుబ్బును ఎండవ అడ్డునువచ్చింది అని అనుగా అది అవు మేమనేనని చెప్పియును, అవును ఎండవ మేమే లేదనియునుగా పిల్లవాడు మేమనేనని చెప్పవట్లును, పిల్లవానిని దానికి కారణ మనుగా నేదోదాము చెప్పియును నొకభ వచ్చుచును. కథ అంతమై తరువాత "కథ కం వి కి లోయ వది చువము ఇంటికి వచ్చి నామని" అను వాక్యము చెప్పి దానిని లించెను. ఇదియే భ కం దేశములో జాలకాలమునుండి వాడుకల నున్నది. కథలయినరెరువారి కంఠ మనందు "కూటాకుట్" అనుకథములలో అనుమియు దీ నికలను కారణ మనుచును చాలకాలమునుండి యు న్నట్లు కనబడుచున్నది.

భాషాశాస్త్రములట్టి చూచిన శ్రీ పూ. రెండుమూను కలాములలో ఇతరదేశములలోను మనదేశములోను వాడబడిన మాడలు ఒకటాని నొకటి పోలుచున్నవి.

విరుప్రసాదులకు గరుడులనిపేరుండిట్లు తెలియుచున్న ది మహారాష్ట్రాహితము గరుడ, క్విర, కింపురును, మెడలగు వదములు వాడుకలలోనున్న సంగతి విశదమే.

ఈ జప్తుదేశములను పరమియును గోరీలు ప్రపంచ ములోని విశిష్టములలో నొకటి. కొంతమందిరాజులకమలము పూర్వపుటకు ప్రపంచములో కలిగి కల్పించియును వచ్చుచు ను సహితము వానలో వాటివెట్టునలచాటు వారిలోనుండియు కనబడుచున్నది ఎన్ని సంవత్సరములకువారి క్రవ్యమాలిను, వాటివెట్టునలచుచును కడిపోవకుండునట్లు చేయమార్గ మేది యో వారికి తెలిసియుండినట్లు కనబడుచున్నది. ఇటీవల నొక గోరీని క్రవ్యనపుటకు ఒకరాజుకనముతో నొకపుస్తకము దొరకి నదట. దానిజదువు అప్పయు మనకంకను కలుగలేదు. కాని దానిలో కల్పావధములున్నవి. ఆంధ్రదర్శములున్నవి. ప్రాచీ న ఆంధ్రులకు, విరుప్రసాదానికి సంబంధమున్నదని తెలి యుచున్నది.

శ్రీమత పూర్వము 400 లేక 500 సంవత్సరములలో ఆంధ్రకల్పావధలెలలకు గ్రీకుదేశమువారు వివాహమాడినట్లు కన బడుచున్నది. వెనోరెయ్య అనువాడు ఇవటికిలలకు వివాహ మాడి కన జన్మదేశముల దీనికి నివారములు అచ్చట తన స్వహితముల విందొప్ప ఇండియాదేశపురితిని కంపెండి. ప వ్యా పుల భుజించేసినట్లు కనబడుచున్నది. చరిత్రలలో వంట అను దేశముయొక్క పేరున్నది. ఇది ఇచ్చట పిలువబడుచున్న సోమాలి ల్యాండుయో, తన మెసోపొటేమియో అయి యుండ కచ్చునని ఉహించుచున్నాడు. ఈ సేరు శ్రీపూ. 8000 BC లందు ఉడునట్లున్నది. ఇచ్చట జనులకు ఆసేములకు ఒడ లుండే సాయము తన పూర్వపు జన్మభూమికి వెళ్ళు ఒడలతో వైలునడిచువారను ఎర కముదము ద్వారా ఒక సముద్రపు తీరము చేరుచుండునట్లున్నది. అచ్చట కొబ్బరిచెట్లు ఉండెను. అచ్చటినుండి కొన్నిదినములు ప్రయాణము చేసినరెరువారి తమ గవ్యభాషమును జేచుచుండెరు. వారు "అమ్మ" వెరిమా (నపువు) అను కల్పములు వాడబడుదేశమునకు వచ్చుచుండిరు. ఇచ్చట సహితము బొంబాయి మెడలకు ప్రాంతములలో నున్న జనుల తమ వివాహకార్యములు తీరస్థించునపు డెల్లను వాం స్వగ్రామములకు వచ్చుచుండుట మనము చూచుచున్నాము కదా!

శ్రీ పూ. ఏడువందల సంవత్సర ప్రాంతమును జర్మనీదేశ ములో కలలందు మిక్కిలి నమ్మకమున్నట్లు కనబడుచున్నది. ఈస్థము ఆంధ్రదేశములో వాటికి సరిపోయినట్లు పనికి వారికి సంబంధ మున్నట్లు కనబడుచున్నది.

క్రమక్రమముగా నాగార్జునదేశ జీవముపోయబడిన వాద మతము విశాఖానందు వ్యాపించెను. గోరీయని వ్యాయశాస్త్ర ములు మనదేశమునుండి వెళ్లిపోయినవి. అలగ్గాండరు దండయా త్రితో తిర్క్కశాస్త్రము హిందూదేశమువెంటికి పోయెను. నా గార్జునకు, భుక్తిక్తి, డిక్టోగడు అను ఆంధ్రులకాలములలో తిర్క్కశాస్త్రము మిక్కిలి బ్రవించెది. శాస్త్రములకు కారణము చార్యావలు. వీరు వివరికవాదములు చేయవారంభి. చికి. ఒక ఉ దావాణము నిర్మించుచున్నాను. మీరు క్రార్తముల నెండుకట్టెట్లు చున్నార అని అనుకువారు. పరలోమందు పూర్వము ఈ క్రార్తముల వెట్టిభోజనవార్తములు చుట్టులను జవాబురచ్చే డిది. అయితే మీరు ప్రయాణముచేయుచు, ఒక క్రార్తముల నెట్లువుడు మీవారు మీపేరుమీద ఇంకొకరికి భోజనము కట్టి ప్రయాణముచేయుచు మీవారలకు మట్టుగా అని చార్యావలు అనుకుమండికవారు.

నాగార్జునదేశములలో వైద్యశాస్త్రమునొకరము చాల వృద్ధిచెందినట్లు నిదర్శములున్నవి. ఇటు వాదములకును కరుణక గావ్యములకు, అటు చార్యావలు కరు వివరికవాదవ్యాసములు చేయుటచేతను, రెండుమతములూని సంక్రమించుటకై ఒక్క క్రార్తముగ మేస్తుడెను. ఇట్టి మతములూని ఆంధ్రభాష వృద్ధి చెంది యుండవచ్చును.

పూర్వపు ఆంధ్రుల శాస్త్రముల చూపుటకు 4వ శతాబ్దము కథయే నిదర్శము. ఆంధ్రుల యాద్యము కు వెళ్లిపోయెను ఇంటి కిచ్చినపుడు భార్యలు, కల్లిము, అనున స్వామయేముటకు చాదివెటక పీచేసి నీళ్లువెట్టియును, అనున స్వామయేయ భోగగా వనుపుతెచ్చి ఇచ్చియును, ఇది వివరి అయన అనుగు నపుడు, యాద్యములనుండి పాలవచ్చిన కరువార, అనున వారి తో సమానముగా నయ్యెను. కనుక అట్లుచేసెతివని చెప్పినట్లును, కోమములచ్చి శిష్టతీర్కన మరల యాద్యములకుపోయి ఘోరము గా పోరాడి పీచువర్ణమును చేరెనని చరిత్ర లేవనొక్కచాలు చున్నది.

పిలదర్శియో పట్టణములో మన పూర్వము ప్రాసిన యొక గ్రంథముయొక్క భాషాంతరీకరణము ఇటీవల యుద్ధిక మై నది అంతికాలములో దాని జనుపుభాషాను లభించుగాక యని కొరచుచున్నాను.

ఆంధ్రవారి సామాన్యమైనది కాదనియు, చాల పురాతన మైదరియు చూపుటకు కొన్నిసంగతులు తెల్పినాను. ఇప్పుడు మన ఆంధ్రవాద్యములను ఇతరులు చదువుటకు నిస్తారము అర సరము కలుగుటలేదు. మనము వైస్సు మెడలకువారిని నేర్పు వలె ననిన ఇంగ్లీషు చదువవలసియున్నది. ఇయే ప్రకారము శ్రీభావనును కొంతప్రామాఖ్య మున్నది. మనతెలుగు భాషలోనున్న త్యాగరాయకృతుల మాత్రము గానము నేర్చు కొనుటకు, తెలుగురానివారు సహితము కల్లకేళుచున్నాడు కనుక మనభాషను ఇతరులు చదువుటకు ఆనసరమును పుట్టించ గలసి యున్నది. దీనికై భాషావృద్ధిచేసి యమూల్యగ్రంథముల ప్రాయుటకై ప్రయత్నింక కోచుచున్నాను.

అన్యభూమి వైయ సవ్యాసమును కొనియాడుచు శ్రీయు త భావరాజు వెంటకృష్ణరావు గారిచే ప్రాయుచిన ఆంధ్రనో రాజీవచరిత్రమునుండి కొన్నిసంగతుల నూదించుటయే కాక ఆం ధ్రుల ప్రతిభను గురించిన మరియొన్నియోసంగతుల వెల్లిరి. వీరు ప్రాచుర్యాదుకు వచ్చి కొలదికాలమే అయినను ఇచ్చటి సం స్థలలో వాల్లొని ఆంధ్రుల యభివృద్ధికై చేయుచున్నప్రయత్న ములు చాలప్రకంసనీయములు. శ్రీయుత రాజగోపాలరావుగారు హైదరాబాదుకు వచ్చుటకు వీరే కారణము.

కొమ్మవపు సుబ్బారావు

వీవాటినిబాణసంచా కుగ్గి క్రింద. ఒక్కొక్కటి గ్రంథము వెల 8 ఆ 10-20 రకములు రంగురంగుల మతాలూ, కాకరపూవులూ, టిపా కాయలూ, వెన్నుదొడ్లూ, చర్మదాణులూ, నక్షత్రములూ, కోమనకాండలూ, తారాచక్రం, చివ్వులుక్కు, చేగోడలూ, బంగారువాన, కండివాన, అక్షరములు, అవుట్లు, చేపలూ, పోటలూ, భోగములూ, భుజాకీముందు అన్ని దేశములలోనిది 995 ముద్రవాణీ. ప్రెస్, ఏలూరు, కృష్ణాజ్యోతి.

Agale 2957 నెల్స్ ఫిల్లింగు ఫవుంటన్ వేనాలు రూ. 2-0-0 [డబులు రూ. 15-0-0] గాజు పాళీలు రూ. 0-4-0, డిజన్ 1-14-0 గాజు పాళీల కలములు " 0-4-0, డబున్ 1-14-0 కలర్ బాక్సు మా 0-10-0 (6 పెన్సలు గలది) డబున్ " 6-0-0 వర్తకలకు గ్రామల మీద మంధికమినము యవ్య బడును. విక్టోరియా డి పో మైలూపూరు, మద్రాసు.

ఆంధ్ర పత్రిక

ఆంధ్ర పత్రిక కార్యాలయమున దొరకు ఆమూల్య గ్రంథములు

తిలక్ మహాశయుని జీవితము సంపూర్ణోపన్యాసములు. (మా. సత్యనారాయణశాస్త్రి విరచితము)	...	2	4	0
హిందీ బాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందరు శ్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనుటకు అనుకూలమగునట్లు వ్రాయబడినది)	...	0	6	0
హిందీ మొదటివాచకము డిట్	...	0	6	0
ఆంధ్రోత్సవము-మొదటి అయిదు ఆంధ్ర మహాజననధిల ఆహ్వానసంఘాత్యక్త అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	...	1	8	0
శ్రీరామవిజయం-నాటకము 0 8 0 శారదాంబ-శ్రీధర్మబోధిని నాటకము	...	0	4	0
ఆరాధనవిధి 0 4 0 ఆత్మజ్ఞానా సంఘము (శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితి)	...	0	8	0
శబ్దకాముది (నిఘంటువు జేబులోనిముడునది)	1	4	0
సత్యవత్సవ పాఖ్యానము-పద్య కావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూటగట్టుచున్నది. కల్పనలు మెంతు. ఈ గ్రంథమును జేపట్టిన పాఠకుల కొకపద్యమేని వదల మది జనింపదు.	...	1	0	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము భక్తిపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	...	0	4	0
హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు డిక్షనరీ వెల 1-0-0 సంగీత శతసంకలనము ... వెల 0-8-0
తత్వమచంద్రిక ... వెల 1-0-0 సటికా ఆస్థానశబ్దచింతామణి 0-12-0
పోస్టు ఖర్చుల ప్రశ్నేకము.

పాలసుగంధ లేహ్యము

ఇది రత్నకుర్చీ ప్రేక్షకులయినది సహజముగా, మేహాకూడలు, నువ్వులు, చక్కెరములు, కీళ్లనొప్పులు, పెండ్లల తాటిని ఖండించును. 4 డెబ్బల చాలును.
20 ఈ. డెబ్బ 1-4-0 ఏ. పి. 0-8-0
కూష్మాండ లేహ్యము.
ఆత్మవృద్ధి, నిశ్చల, కాన్యధీర, మలబద్ధము, కడుపులో మంట, పెండ్లలగు వాటిని హరించును.
చాలును. 20 ఈ. డెబ్బ 1-4-0 2 ఈ. ఏ. పి. 0-8-0
పి. శి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం,
(8851-4) పెరిశేషి-పెంజుగూడ.

చాకులు-తాళములు

మంగళికత్తులు.
అంధ్రసాదరమనే చేయబడినది. మేలగునది.
పెంట్ నే ధర్మశాస్త్రమును ప్రభువును.
బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్
కట్టెలు ఆండ్ లాక్ మేకప్స్ etc.
8091 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
తెలంగాణ్ అడ్డం: "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దాపురం.

వెంట్రుకలే ఆందము?

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!



"Everybody's favourite Toilets, Kaminiya Oil, & Otto Dillbahar, Sold everywhere,"

వెంట్రుకలు దువ్వెనతో ఊడిరాకమునుచే త్వరపడుడు. ఊడివచ్చుట మొదలు పెట్టినయెడల వెంట్రుకలుపాడైపోవును.

అంతవరకు రానియవద్దు

నేడే

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు

(ఇది రిజెప్టరు చేయబడినది.)

వెంట్రుకల కట్టి రోగమున్నను, శిశో మంద్యమున్నను, యిది దివ్యమధము. వెంట్రుకలు చిట్టచు గాని, గడకుగ వాని యుండదు. మీ వెంట్రుకలు మరల యొప్పుటి మెత్తదనమును గల్గి కట్టుకలె నుండి మెరయనుచుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని తరీక్షించి చూడుడు

వెంట్రుకలు యెట్లుబద్ధియగునో కనిపెట్టుడు

కామినీయా తలమానెన నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైన శీతమును.

కల బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయి. ఏ. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని వోట్లలోను ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము విక్రయించబడుచున్నది.

మీకు సువాసన ద్రవ్యము, లేక అత్తరు కావలసినప్పుడు

"ఓటో దిల్ బహారు"కు వ్రాయుడు.

ఇది రిజెప్టరు చేయబడినది. అత్యద్భుతమైన సువాసనగలది.

కొత్త బుడ్డి 15 ధర రూ. 2-0-0

దాను బుడ్డి 15 ధర రూ. 0-12-0

దాను బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 0-8-0

ఇది మందు అమ్మవారందరికీయు, పురుష అమ్మవారికీయు దా దొరుకును. తగును.

సోలు యేజెంట్లు:- ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్స్ కంపెనీ, 155 జమ్మామసీదు, బొంబాయి.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.

Elphinstone Road, Bombay.

జాండు ఫార్మాటికల్ వర్క్సు

లిమిటెడ్, బొంబాయి.

మొదటిరకం చంద్రప్రభ మాత్రలు

ఇది శిలాజిత్తు లోహాధిస్థులు, మాత్రక భస్మము, మొదలగువాటిని కల్పి కాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడినది. మాత్రముతో శిశిపోవు పుట్టుక, మూత్రములందు తీపి (phosphate), తెలుపు మొదలగు పెక్ రోగముల, నడుమ నొప్పి, వాతరోగము, జ్వరములు, బలహీనత యితర శ్రీగంబంధమైన అంటువ్యాధులు మొదలగువి కల్గిన వుండును.
ఒక టులము: ఔషధముల బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 1/5/0
4 బుడ్డు ఒకసారి అద్దరుడు పంపిన ప్యాకెట్టు పోస్టు ఖర్చులు యిగాము.

మా ఔషధముల క్యాటలాగు యి కాముగా పంపిండును.
Sole Agents
H. Damodar & Co.,
43 China Bazaar Road,
Madras.